

Complexnummer: 512533

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Boerderijcomplex

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

512534, 512535, 512536, 512537, 512538

Woonplaats

Garyp

Gemeente

Tytsjerksteradiel

Provincie

Fryslân

Locatie van het hoofdoject

Sigerswâld 15, 9263 TW te Garyp

Complexomschrijving

Inleiding

Complex bestaande uit een DWARSHUISBOERDERIJ met bijbehorend STOOKHOK, KOETSHUIS, BIJSCHUUR en ZONNEWIJZER. In 1866 is de kop van de bestaande kop-hals-romp boerderij vervangen door het huidige in ambachtelijk traditionele trant opgetrokken dwarshuis. Het schuurgedeelte van de boerderij dateert in oorsprong van voor 1866. Een metalen plaatje met de ingekraste datum 3 juni 1859 in de schuur wijst op een verbouwing in dat jaar. De andere objecten die onder de bescherming van rijkswege vallen dateren uit 1866. De boerderij ligt evenwijdig langs de weg Sigerswâld aan een pad dat haaks op deze weg aansluit. Het erf wordt aan de noord- en zuidzijde begrensd door sloten met begroeide wallen. Het stookhok en de zonnewijzer staan aan de voorkant van de boerderij, de stal en het koetshuis aan de achterzijde.

De overige gebouwen op het erf vallen buiten de bescherming wegens te weinig monumentale waarde.

Waardering

Het complex van een dwarshuisboerderij met stookhok, koetshuis, bijschuur en zonnewijzer uit het midden van de vorige eeuw is van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- vanwege de hoge mate van gaafheid van de samenstellende onderdelen van het complex, zowel in- als uitwendig;

- vanwege de traditionele vormgeving en de ornamentiek van de boerderij en de bijgebouwen;
- vanwege de betrekkelijke zeldzaamheid van het bouwtype in de Friese Wouden;
- vanwege de gave erfinrichting.

Monumentnummer*: 512534

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	14 september 1999
Kadaster deel/nr	82797/186

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Garyp	Tytsjerksteradiel	Fryslân

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Garyp	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Bergum	H			3006

Omschrijving**

Omschrijving

DWARSHUISBOORDERIJ uit 1866 en eerder, waarvan het dwarshuis via een hals is verbonden met de schuur. Het DWARSHUIS is opgetrokken in een bruinrode baksteen onder schilddak, gedekt met zwarte geglazuurde Friese golfpannen; op de nok twee schoorstenen; schoorsteenkapen met piron. Centraal in het voorste dakschild is een houten kajuit onder zadeldak met geschulpte windveer; getoogd dubbel vierruitsvenster met gietijzeren levensbomen in de bovenlichten, geflankeerd door met ruitvormige motieven beschilderde panelen. De symmetrische voorgevel van het DWARSHUIS is vijf traveeën breed en voorzien van middenrisaliet en hoeklisenen; langs de dakrand een houten fries met kroonlijst. In het middenrisaliet is een dubbele paneeldeur met gietijzeren roosters; bovenlicht met gietijzeren levensboom. Aan weerszijden van de entree twee H-vensters onder strek. In de noordgevel van het dwarshuis is de tweede entree met paneeldeur waarin gietijzeren roosters met vaasdecoratie. Het INTERIEUR van het WOONHUISgedeelte is nog bijzonder gaaf, zowel de indeling als de detaillering. Waardevolle onderdelen zijn onder andere: in de gang een in marmerimitatie beschilderde rondboog; in de voorkamers kasten- en bedstedewanden en de originele schoorsteenmantels waarvan één met schilderstuk, in 1968 beschilderd door Klaas Koopmans: een bekende lokale schilder; in de grotendeels vernieuwde keuken resteren originele binnendeuren met houten knop en delen van de oorspronkelijke tegelwanden en de schouw.

De SCHUUR is gemetseld in roodbruine handvormstenen onder wolfsdak met uileborden en belegd met riet; uileborden met driehoekige drieruits vensters en decoratieve windveer; makelaars met sierbol, geflankeerd door decoratieve vleugelstukken. In de voorgevel van het SCHUURgedeelte zijn een opgeklampte horizontaal gedeelde deur en twee zesruits schuifvensters. De westgevel van de schuur is gedeeltelijk vernieuwd; getoogde stalvensters met sierroedenverdeling. In de oostgevel een melkkeldervenster met diefijzers, drie vierkante vensters en kleine opgeklampte deeldeuren.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De achtergevel heeft grote dubbele opgeklampte deeldeuren en een kleine opgeklampte staldeur met meerruits boven- en zijlicht.

Zowel de constructie als de indeling van de schuur is oorspronkelijk.

Waardering

Het dwarshuis uit 1866, met de in oorsprong vermoedelijk oudere schuur, is van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- vanwege de uitzonderlijke gaafheid van zowel in- als exterieur van het dwarshuis en de schuur;
- vanwege de traditionele vormgeving en de verzorgde ornamentiek;
- als in de Friese Wouden betrekkelijk zeldzaam bouwtype;
- als ruimtelijk-functioneel hoofdbestanddeel van het complex.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 512535

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 september 1999
Kadaster deel/nr 82797/190

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Garyp Tytsjerksteradiel Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Garyp

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Bergum H 3006

Omschrijving**

Omschrijving

STOOKHOK uit 1866 in roodbruine baksteen opgetrokken onder zadeldak, gedekt met zwarte geglazuurde platte Friese pannen. De topgevels hebben een geschulpte windveer. In de zuidgevel is een geverfde paneeldeur binnen ge-profileerde lijst op hardstenen neuten. In de westgevel zijn twee zesruitsvensters en één klein vierkant venstertje. De oostgevel toont de restanten van een segmentboogvormige doorgang laag in de gevel.

Waardering

Het stookhok is van algemeen belang:

- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur;
- vanwege de ruimtelijk-functionele relatie met de boerderij.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Boerderijen, molens en bedrijven Boerderij (M) Stookhok

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512536

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 september 1999
Kadaster deel/nr 82797/167

Woonplaats* Garyp
Gemeente* Tytsjerksteradiel
Provincie* Fryslân

Locatiennaam Garyp
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Bergum
Sectie* H
Kadastraal object*
Appartemen aanduiding
Grondperceel 3006

Omschrijving**

Omschrijving

KOETSHUIS uit 1866 aan de achterzijde van de boerderij, opgetrokken in gele baksteen onder asymmetrisch zadeldak, thans gedekt met golfplaat. In de voorgevel zijn grote (vernieuwde) opgeklampte inrijdeuren onder een beschoten geveltop met geschulpte windveer en een opgeschilderd rondboogvenster. Links naast de deuren is een klein rondboogvenster.

Waardering

Het koetshuis is van algemeen belang:

- vanwege de ruimtelijk-functionele relatie met de boerderij;
- vanwege de ornamentiek.

Hoofdcategorie Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen
Subcategorie Opslag
Functie Koetshuis (G)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512537

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 september 1999
Kadaster deel/nr 82797/174

Woonplaats* Garyp
Gemeente* Tytsjerksteradiel
Provincie* Fryslân

Locatiennaam Garyp
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Bergum
Sectie* H
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 3006

Omschrijving**

Omschrijving

De BIJSCHUUR uit 1866 naast de zuidgevel van de boerderij is opgetrokken in gele baksteen onder een met riet gedekt zadeldak. De topgevels hebben een geschulpte windveer. Aan de voorzijde (de westkant) staat een houten overstek op gietijzeren kolommetjes; in de geveltop een getoogd negenruitsvenster; op de nok een decoratieve makelaar. Aan de achterzijde is een beschoten geveltop met getoogd vierruitsvenster waarboven ronde gaten van de duiventil; op de nok een windhaan. Aan deze gevel is een vernieuwde entree en een aangebouwd houten privaat. De zijgevels hebben getoogde stalraampjes met strekken en onderdorpels van rode baksteen. In de westgevel is een kleine lattendeur voor het vee.

Waardering

De bijschuur is van algemeen belang:

- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid;
- vanwege de ornamentiek;
- vanwege de ruimtelijk-functionele relatie met de boerderij.

Hoofdcategorie Boerderijen, molens en bedrijven
Subcategorie Boerderij (M)
Functie Bijschuur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512538

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	14 september 1999
Kadaster deel/nr	82797/197

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Garyp	Tytsjerksteradiel	Fryslân

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Garyp	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bergum	H			3006

*Omschrijving***

Omschrijving

De eenvoudige ZONNEWIJZER op hoge gepleisterde sokkel staat in de tuin voor de boerderij. Omdat de sokkel begroeid is met klimop is de tekst niet goed te lezen. Hier zou het jaartal 1866 moeten staan en de namen van degenen die opdracht hebben gegeven tot de verbouwing van de boerderij in dat jaar.

De zonnwijzer staat op een decoratief gietijzeren onderstel met drie pootjes en bestaat uit een stelsel van metalen ringen waarvan de binnenzijde wit is geschilderd en deels is voorzien van uurindeling.

Waardering

De zonnwijzer is van algemeen belang:

- vanwege de oorspronkelijke functie;
- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid;
- vanwege de historisch-ruimtelijk relatie met de boerderij.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Zonnwijzer

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument